

Danmarks Jordbrug.

Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk 4. R. Litra C. Nr. 5. Danmarks Jordbrug, ordnede efter Størrelsen af deres Hartkorn den 1. Januar 1885. Udgivet af det Statistiske Bureau. København, 1888. (LXXXII S. Indledn. + 314 S. Tabeller.)

Dette Tabelværks første Afdeling giver en Oversigt over Hartkornets Fordeling mellem de forskellige Jordbrug i hvert enkelt Landsogn, i hvert Herred, hver Amtsraadsreds, hvert Amt den 1. Jan. 1885. Anden Afdeling indeholder Oversigter over hver enkelt Købstads Hartkorns og dettes Fordeling mellem Købstædernes Jordbrug, tredje over Bornholms Hartkorn, medens der i fjerde Afdeling meddeles en samlet Oversigt for hvert Overøvrighedsdistrikt, hver Landsdel i det hele Kongerige, tilligemed en Angivelse af Gammelskattens Beløb den nævnte Dag.

Værket aabnes med en »Indledning«, der dels indeholder en udførlig Redegørelse for Tabellernes Hovedresultater, dels anstiller indgaaende Sammenligninger mellem de Tal, Undersøgelsen af 1. Januar 1885 fremskaffede, og de Tal, som gaves ved de tidligere Beretninger om Hartkornets Fordeling, den 1. April 1873, den 1. April 1860 osv.

Den 1. Januar 1885 udgjorde i hele Kongerige (uden Bornholm):

	Det hele Ager- og Engs-Hartk. Tdr.	Det halv- erede Skov- skylds-Hartk. Tdr.	Tilsammen Hartkorn. Tdr.
Landdistrikterne	365,838	3,389	369,226
Provins-Købstæderne	6,720	22	6,742
Staden København	317	—	317
Tils.	372,874	3,411	376,285

Bornholm omfatter 8,780 Tdr. bornholmsk Hartkorn = 6048 Tdr. almindeligt Hartkorn.

De anførte ca. 380,000 Tdr. Hartkorn fordeles saaledes mellem Overøvrighedsdistrikterne: Det hele Ager- og Engs-Hartkorn sammenlagt med det halverede Skovskylds-udgjorde:

	Tdr.	Deraf paa	
		Land- distrikterne Tdr.	Køb- stæderne Tdr.
Staden København	317	—	317
Københavns Amt	21500	21147	353
Frederiksborg —	16529	16286	243
Holbæk —	24797	24507	290
Sorø —	24023	23446	577
Præstø —	28630	28074	557
Maribo —	30767	30062	705
Odense —	31395	30817	578
Svendborg —	27476	27052	424
Bornholm —	6048	5735	313
Vejle —	22345	21719	626
Aarhus —	24270	23872	398
Randers —	24872	24372	500
Aalborg —	18350	18204	146
Hjørring —	16085	15887	199
Thisted —	13595	13394	201
Viborg —	19380	19076	304
Ringkøbing —	18185	17997	188
Ribe —	13767	13314	453

Paa Ø-Amterne faldt saaledes ialt noget over 210,000, paa Jyllands Amter kun ca. 170,000 Tdr. Hartkorn.

Disse Tal er selvfølgelig i det Hele kun meget lidt forskellige fra de Hartkorns-Tal, den forrige Optælling, i 1873, udviste. Nogen Omflytning af Hartkorn har vel af og til fundet Sted, og nogen Tilgang har der været f. Ex. ved Inddæmninger og Udtørringer, medens omvendt nogen Jord er bleven skyllet bort af Havet eller er bleven afstaat til Jærnbaner, Veje, Kirkegaarde m. m. Alt ialt er hele Landets Hartkorn siden 1873 kun steget med c. 0,02 pCt., idet der paa Øerne har været en Tilgang paa henimod 0,07, i Jylland en Afgang af c. 0,04 pCt. I det Hele altsaa kun meget smaa Forandringer. Enkelte Steder har Forandringen dog ikke været ganske ubetydelig. I Harboøre Sogn, Ringkøbing Amt, afskrevet saaledes fra 1873 til 1885 paa Grund af Havets Bortskylninger eller Ødelæggelser ikke mindre end 45 Tdr. Hartkorn, og i det nærliggende Hygom Sogn 10 Tdr. I det Hele er Vandfuld Herred den Egn, Havet har medtaget stærkest, skønt ogsaa andre vestjydske Egne har haft Tab. Omvendt har adskillige Ø-Amter, saasom Maribo, Svendborg, Sorø og Holbæk, og blandt de jydske Amter Randers Amt haft nogen Tilgang ved Inddæmninger.

Deler man Jordbrugene i tre Grupper: »Større Gaarde«, 3: Hoved- og Avlsgaarde med et Tilliggende af 12 Tdr. Hartkorn og derover, »Bøndergaarde« med et Tilliggende af fra 1 til 12 Tdr., og »Huse« med et Tilliggende af mindre end 1 Tdr. Hartkorn, falder Landsognenes c. 370,000 Tdr. Hartkorn*) saaledes paa disse tre Grupper:

*) excl. Bornholm. Vi ser i dette Résumé bort fra Bornholm. I denne Note kan det da anføres, at de bornholmske Landsognes 8300 bornholmske Tdr. Hartkorn var fordelt mellem 87 større Gaarde (12—30 Tdr. H.) med 1400 Tdr. H., 1287 Bøndergaarde med 6100 Tdr. H. og 2837 Huse (hvoraf dog 1140 jordløse) med lidt over 600 Tdr. H. Fæstegaarde og Fæstehuse findes ikke paa Bornholm. — Af de bornholmske Købstadjorders 455 Tdr. bornholmsk Hartkorn faldt 315 Tdr. paa 142 for Størstedelen ganske smaa Gaardbrug og 120 Tdr. paa 533 Husbrug.

	Øerne.		Jylland.		Tilsammen.	
	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.
Større Gaarde	1133	36215	821	18972	1954	55187
Bøndergaarde	32239	143084	39439	125883	71678	268967
Huse	90252	18961	95337	21771	185589	40732

Dertil kommer 4340 Tdr. Hartkorn, som falder paa Lodder, der ikke hørte til noget Jordbrug i Sognet (saasom Skov-, Mose-, Hedelodder osv.). — Af Husene var ca. 35,000 jordløse (ø: uden Hartkornsansættelse; derimod kan der gerne til de »jordløse« Huse høre Have eller Haveplads), saa at Tallet paa Huse med Jord bliver ca. 150,000.

Fordeler man disse Jordbrug mellem Landsdelene, faas følgende:

	Større Gaarde		Bøndergaarde		Huse.	
	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.
Sjælland-Møn-Samsø	662	20874	17753	80612	51812	9959
Lolland-Falster	176	6181	4367	20554	11824	2685
Fyn-Langeland-Ærø	295	9196	10119	41918	26616	6317
Sydøstl. Jylland	415	9979	14435	51930	36477	7688
Nordl. —	241	5408	11508	35133	29222	6662
Sydvestl. —	165	3585	13496	38820	29638	7421

I Procent faldt der af Hartkorns-Tilliggendet paa de forskellige Jordbrugsklasser:

	Større Gaarde	Bøndergaarde	Huse	Forsk. andre Lodder
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Sjælland-Møn-Samsø	18. ₄	71. ₀	8. ₈	1. ₈
Lolland-Falster	20. ₂	68. ₄	8. ₉	2. ₁
Fyn-Langeland-Ærø	15. ₈	72. ₅	10. ₉	0. ₈
Sydøstl. Jylland	14. ₃	74. ₂	11. ₀	0. ₅
Nordl. —	11. ₄	74. ₀	14. ₀	0. ₀
Sydvestl. —	7. ₁	77. ₁	14. ₇	1. ₁
Hele Kongeriget	15. ₀	72. ₈	11. ₀	1. ₂

Deler man de 1954 »større Gaarde«, med ca. 55,000 Tdr. Hartkorn, i tre Underklasser: Gaarde paa 30 Tdr. H. og derover, Gaarde paa 20—30 og paa 12—20 Tdr. H., falder følgende Tal af dem paa de enkelte Landsdele:

	30 Tdr. H. og derover		20-30 Tdr. H.		12-20 Tdr. H.	
	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.
Sjælland-Møn-Samsø .	197	13059	91	2241	374	5574
Lolland-Falster	74	4425	27	649	75	1107
Fyn-Langeland-Ærø .	102	5684	59	1502	134	1974
Øerne.	373	23168	177	4392	583	8655
Sydøstl. Jylland	87	4417	76	1834	252	3728
Nordl. —	42	1802	60	1501	139	2105
Sydvestl. —	29	1158	37	899	99	1528
Jylland..	158	7377	173	4234	490	7361
Hele Kongeriget .	531	30545	350	8626	1073	16016

I hver af Landsdelene faldt paa hver af de tre Underklasser følgende Procent af den respektive Landsdels samtlige større Gaarde og disses Hartkorns-Tilliggende:

	30 Tdr. og derover		20-30 Tdr.		12-20 Tdr.	
	Antal pCt.	Tillig- gende pCt.	Antal pCt.	Tillig- gende pCt.	Antal pCt.	Tillig- gende pCt.
Sjælland-Møn-Samsø .	29. ₈	62. ₆	13. ₇	10. ₇	56. ₅	26. ₇
Lolland-Falster	42. ₁	71. ₆	15. ₃	10. ₅	42. ₆	17. ₀
Fyn-Langeland-Ærø .	34. ₀	62. ₁	20. ₀	16. ₄	45. ₄	21. ₅
Sydøstl. Jylland	21. ₀	44. ₃	18. ₃	18. ₄	60. ₇	37. ₃
Nordl. —	17. ₄	33. ₃	24. ₉	27. ₈	57. ₇	38. ₉
Sydvestl. —	17. ₆	32. ₃	22. ₄	25. ₁	60. ₀	42. ₂
Hele Kongeriget..	27. ₂	55. ₄	17. ₉	15. ₆	54. ₉	29. ₀

Af de 1954 større Gaarde var:

1678 Selvejergaarde med 50,457 Tdr. H.		
243 Arvefæstegaarde*) -	4.211	—
33 Fæstegaarde	519	—

Af de 33 Fæstegaarde fandtes 19, og af de 243 Arvefæstegaarde fandtes 223 paa den sjællandske Ø-Gruppe. De større Gaarde er altsaa næsten alle Selvejergaarde, og navnlig er det i Jylland en meget stor Sjældenhed, at en større Gaard ikke er i Selveje: Af Jyllands 821 større Gaarde var kun 8 Arvefæstegaarde og kun 5 Fæstegaarde.

Bøndergaardene, fordelte i fire Underklasser: Gaarde fra 8—12, fra 4—8, fra 2—4 og fra 1—2 Tdr. H., falder saaledes paa de enkelte Landsdele

	8-12 Tdr.		4-8 Tdr.		2-4 Tdr.		1-2 Tdr.	
	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.
Sælland - Møn - Samsø.....	1507	14106	8253	48687	4116	12294	3877	5525
Lolland-Falster.	344	3187	2290	13558	901	2657	832	1152
Fyn-Langeland-Ærø.....	582	5383	4335	24668	2967	8671	2235	3196
Øerne..	2433	22676	14878	86913	7984	23622	6944	9873
Sydøstl. Jylland	638	6126	4558	25155	4958	14460	4281	6189
Nordl. —	360	3383	2431	12836	4529	12901	4188	6013
Sydvestl. —	287	2686	2353	12507	5660	16112	5196	7515
Jylland..	1285	12195	9342	50498	15147	43473	13665	19717
Hele Kongeriget	3718	34871	24220	137411	23131	67095	20609	29590

Af Bøndergaardene og af deres Hartkorns-Tilliggende faldt der i hver Landsdel procentvis paa de fire Underklasser:

*) D. v. s. Arvefæstegaarde med Ret til at sælge og pantsætte, altsaa Gaarde, der i Virkeligheden er omtrent lig Selvejergaarde.

	8-12 Tdr.		4-8 Tdr.		2-4 Tdr.		1-2 Tdr.	
	Antal pCt.	Til- ligg. pCt.	Antal pCt.	Til- ligg. pCt.	Antal pCt.	Til- ligg. pCt.	Antal pCt.	Til- ligg. pCt.
Sjælland - Møn - Samsø.....	8,5	17,5	46,5	60,4	23,2	15,2	21,8	6,0
Lolland-Falster.	7,9	15,3	52,1	66,0	20,6	12,9	19,1	5,6
Fyn-Langeland- Ærø.....	5,8	12,8	42,8	58,0	29,8	20,7	22,1	7,6
Sydøstl. Jylland	4,4	11,8	31,6	48,4	34,9	27,0	29,7	11,0
Nordl. —	3,1	9,6	21,1	36,0	39,4	36,7	36,4	17,1
Sydvestl. —	2,1	6,9	17,4	32,2	42,0	41,6	38,6	19,4
Hele Konge- riget.....	5,2	13,0	33,8	51,1	32,3	24,0	28,7	11,0

Af Bøndergaardene var:

56.417 Selvejrgaarde med 198.064 Tdr. H.	
9.858 Arvefæstegaarde*) -	45.200 —
5.403 Fæstegaarde	- 25.703 —

Ogsaa om Jyllands Bøndergaarde gælder det, at kun et meget lille Tal af dem er Fæstegaarde: kun 2,2 pCt. af de jyske Bøndergaarde er Fæstegaarde, kun 1,5 pCt. af dem er Arvefæstegaarde med Ret til at sælge og pantsætte; 96,3 pCt. er i ubetinget Selveje. Af de ovennævnte 9858 Arvefæstegaarde med Ret til at sælge og pantsætte falder 9253 paa Øerne, kun 605 paa Jylland; af de 5403 Fæstegaarde 4550 paa Øerne, kun 853 paa Øerne.

Husene, fordelt i Huse med fra 2 Skp. indtil under 1 Td., fra 1 Fdk. til 2 Skp., under 1 Fdk. og uden Jord, fordeles saaledes mellem Landsdelene:

*) D. v. s. med Ret til at sælge og pantsætte.

	2 Skp.-1 Td.		1 Fdk.-2 Sk.		Under 1 Fdk.		Jord- løse. Antal
	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.	
Sælland-Møn-Samsø ..	16962	8383	12464	1478	12411	178	9975
Lolland-Falster	4806	2315	3022	330	2774	40	1222
Fyn-Langeland-Ærø ..	11247	5562	5475	654	7532	101	2362
Øerne ..	33015	16180	20961	2412	22717	319	13559
Sydøstl. Jylland	12368	6460	8567	1121	8261	108	7281
Nordl. —	10646	5552	8221	1061	3206	49	7149
Sydvestl. —	11744	6315	8101	1074	2453	32	7340
Jylland..	34758	18327	24889	3256	13920	189	21770
Hele Kongeriget ..	67773	34507	45850	5718	36637	508	35329

Det procentvise Forhold mellem de forskellige Klasser af Huse var i hver af Landsdelene:

	Fra 2 Skp.- 1 Td.		Fra 1 Fdk.- 2 Skp.		Under 1 Fdk.		Jord- løse. Antal pCt.
	Antal	Til- ligg.	Antal	Til- ligg.	Antal	Til- ligg.	
Sælland-Møn-Samsø ..	32,7	83,4	24,1	14,8	24,0	1,8	19,2
Lolland-Falster	40,6	86,2	25,3	12,3	23,5	1,5	10,5
Fyn-Langeland-Ærø ..	42,3	88,0	20,8	10,4	28,3	1,6	8,7
Sydøstl. Jylland	33,9	84,0	23,5	14,6	22,6	1,4	20,0
Nordl. —	36,4	83,4	28,1	15,9	11,0	0,7	24,0
Sydvestl. —	39,6	85,1	27,3	14,5	8,3	0,4	24,8
Hele Kongeriget...	36,5	84,7	24,7	14,0	19,8	1,3	19,0

Af Husene var:

152,849 Selvejer- og Arvefæste-Huse med 34,689 Tdr. H.
32,740 andre Huse*) - 6,044 —

Af Fæste- og Lejehusene fandtes 23,998 (med 5251 Tdr. H.) paa Øerne, kun 8,742 (med 793 Tdr. H.) i Jylland.

*) 3: Fæste- og Lejehuse, Tyendehuse m. m.

I Henhold til det Foranstaaende fandtes der altsaa den 1. Januar 1885 i Landsognene paa Øerne (uden Bornholm) og i Jylland:

	Øerne.		Jylland.		Tilsammen.	
	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.	Antal	Tdr.H.
Selvejergaarde						
paa 30 Tdr. H. og derover	361	22685	158	7377	519	30062
20-30 Tdr. H.....	149	3700	172	4209	321	7909
12-20 —	360	5326	478	7160	838	12486
8-12 —	1314	12348	1241	11802	2555	24150
4-8 —	7645	44201	8711	47114	16356	91315
2-4 —	5169	15158	14656	42034	19825	57192
1-2 —	4308	6115	13373	19291	17681	25407
Tils...	19306	109533	38789	138987	58095	248520
Arvefæstegaarde*)						
paa 30 Tdr. H. og derover	12	483	-	-	12	483
20-30 Tdr. H.....	27	658	-	-	27	658
12-20 —	196	2933	8	136	204	3070
8-12 —	858	7975	19	174	877	8150
4-8 —	4362	25802	238	1308	4600	27110
2-4 —	2137	6455	205	573	2342	7028
1-2 —	1896	2707	143	207	2039	2914
Tils...	9488	47013	613	2399	10101	49412
Fæstegaarde**)						
paa 20 Tdr. H. og derover	1	34	1	24	2	58
12-20 Tdr. H.....	27	395	4	66	31	461
8-12 —	261	2353	25	219	286	2572
4-8 —	2871	16910	393	2076	3264	18986
2-4 —	678	2010	286	866	964	2876
1-2 —	740	1050	149	219	889	1269
Tils...	4578	22752	858	3469	5436	26221

*) D. v. s. med Ret til at sælge og pantsætte.

**) Hvorunder Arvefæstegaarde uden Ret til at sælge og pantsætte.

	Øerne.		Jylland.		Tilsammen.	
	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.	Antal	Tdr. H.
Selvejer- og Arvefæstehuse						
paa 2 Skp. til u. 1 Td. H.....	23173	11666	33402	17676	56575	29342
paa 1 Fdk. til u. 2 Skp. H.....	15702	1767	23926	3126	39628	4894
under 1 Fdk.....	20028	276	13381	177	33409	453
jordløse Huse	7351	-	15886	-	23237	-
Tils...	66254	13710	86595	20979	152849	34689
Andre Huse						
paa 2 Skp. til u. 1 Td. H.....	9842	4514	1356	651	11198	5165
paa 1 Fdk. til u. 2 Skp. H.....	5259	695	963	129	6222	825
under 1 Fdk.....	2689	42	539	13	3228	55
jordløse Huse	6208	-	5884	-	12092	-
Tils...	23998	5252	8742	793	32740	6044
Lodder, som ikke høre til Jordbrug i Sognet.....	....	3131	....	1208	....	4339
Det samlede Hartk.	....	201392	....	167835	....	369226

Hvad Købstadjordernes Hartkorn angaar, indskrænker vi os til følgende Angivelser: Af Ø-Købstadjordernes 4044 Tdr. H. faldt 530 Tdr. paa 25 større Gaardbrug (over 12 Tdr. H.), 2019 Tdr. paa 743 mindre Gaardbrug (1—12 Tdr. H.), 755 paa 4126 Husbrug og 740 paa forskellige andre Jordlodder. Af de jydskes Købstadjorders 3015 Tdr. faldt 96 Tdr. paa 6 større Gaard-

brug, 1738 Tdr. paa 728 mindre Gaardbrug, 657 Tdr. paa 3319 Husbrug og 524 Tdr. paa forskellige andre Jordlodder. Tilsammen altsaa 30 større Gaardbrug med 626 Tdr. H., 1471 mindre Gaardbrug med 3757 og 7445 Husbrug med 1412 Tdr. samt paa andre Lodder 1264 Tdr., alt ialt for Købstæderne 8946 Jordbrug og 8059 Tdr. H., hvoraf for Ø-Købstæderne 4893 Jordbrug og 4044 Tdr. H., og for de jyske Købstæder 4053 Jordbrug og 3015 Tdr. H.

Af samtlige Jordbrug i Landdistrikterne udgjorde Antallet af:

	i 1885	i 1873	i 1860
større Gaarde...	0,8 pCt.	0,8 pCt.	0,8 pCt.
Bøndergaarde...	27,0 -	30,2 -	33,3 -
Huse	71,0 -	69,0 -	65,9 -

Af det samlede Hartkorn for Landdistrikterne udgjorde Hartkorns-Tilliggendet:

	i 1885	i 1873	i 1860
for de større Gaarde	15,0 pCt.	14,2 pCt.	13,3 pCt.
- Bøndergaardene	72,8 -	74,1 -	75,5 -
- Husene	11,0 -	10,5 -	9,4 -
- forsk. andre Jordlodder	1,2 -	1,2 -	1,4 -

Bøndergaardenes Hartkorns-Tilliggende er altsaa blevet noget formindsket, og ikke blot procentvis, men ogsaa absolut; ogsaa deres Antal blev, relativt set, noget formindsket, absolut taget dog lidt forøget. For de større Gaardes og Husenes Vedkommende steg baade Antal og Tilliggende.

Særligt for Øerne og for Jylland stillede Forholdet sig saaledes: Paa Øerne var af samtlige Jordbrug 0,9 pCt. større Gaarde, 26,1 Bøndergaarde og 73,0 Huse; i Jylland derimod faldt paa de større Gaarde 0,6, paa Bøndergaardene

29,₁ og paa Husene 70,₃ pCt. af samtlige Jordbrug. Af det samlede Hartkorn tog derimod paa Øerne de større Gaarde 18,₀, Bøndergaardene 71,₀, Husene 9,₄ og forskellige andre Jordlodder 1,₆ pCt., medens i Jylland Procenttallene var for de større Gaarde 11,₃, Bøndergaardene 75,₀, Husene 13,₀ og for forskellige andre Jordlodder 0,₇ pCt.

Paa Øerne havde de større Gaarde gennemsnitligt et Tilliggende af 32, Bøndergaardene 4,₄, Husene med Jord 0,₂₅ Tdr. H. I Jylland var det gennemsnitlige Hartkorns-Tilliggende for de større Gaarde 23, for Bøndergaardene 3,₂, for Husene med Jord 0,₃₀ Tdr. H.

A. P.-St.